

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-1371/18-M

Název	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola prof. V. Vejdovského Olomouc - Hejčín
Sídlo	Tomkova 42, 779 00 Olomouc
E-mail	red@szmsvejdovskeho.cz
IČ	00601691
Identifikátor	600026612
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PaedDr. Mgr. Dan Blaha
Zřizovatel	Olomoucký kraj
Místo inspekční činnosti	Tomkova 42, 779 00 Olomouc
Termín inspekční činnosti	4. 12. 2018 – 6. 12. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším, odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vykonaná na základě podnětů zákonných zástupců žáků.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání žáků, a to se zaměřením na posouzení účinnosti podpory rozvoje osobnosti žáků, kvality poskytovaného základního a zájmového vzdělávání a naplňování práva zákonných zástupců žáků na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání. Hodnoceným obdobím je školní rok 2018/2019 k termínu inspekční činnosti.

Charakteristika

Střední škola, Základní škola a Mateřská škola prof. V. Vejvodského Olomouc – Hejčín (dále subjekt) vykonává v souladu se zápisem údajů v rejstříku škol a školských zařízení činnost mateřské školy, základní školy a základní školy speciální, střední školy, školní družiny, školního klubu, internátu, speciálně pedagogického centra, školní jídelny a školní jídelny - výdejny. Stávající rozsáhlý subjekt vznikl na základě rozhodnutí zřizovatele spojením Střední školy, Základní školy a Mateřské školy prof. V. Vejvodského Olomouc - Hejčín a Střední školy a Základní školy prof. Z. Matějčka Olomouc, Svatoplukova 11 s účinností od začátku školního roku 2018/2019. Sídlem ředitelství celého subjektu je pracoviště základní školy na adrese Tomkova 411/42.

Inspekční činnost byla zaměřena na hodnocení výchovně vzdělávacího procesu v Základní škole (dále ZŠ, škola) sídlící na pracovišti Tomkova 411/42, která se historicky zabývala zejména vzděláváním žáků s různým stupněm zrakového postižení. V současnosti poskytuje vzdělávání žákům s rozmanitou škálou speciálních vzdělávacích potřeb (dále SVP). Jedná se o žáky se zrakovým a tělesným postižením, poruchami chování a učení, vadami řeči, poruchami autistického spektra, lehkým a středně těžkým mentálním postižením nebo souběžným postižením více vadami. Základní škola je zřízena podle § 16 odst. 9 školského zákona.

Základní vzdělávání realizuje škola podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV) s motivačním názvem „Světlo, víra, naděje“. V deseti třídách se v devíti ročnících ke dni inspekce vzdělávalo 82 žáků. Z nich bylo 63 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s příznými podpůrnými opatřeními 3. až 4. stupně a 11 žáků s příznými podpůrnými opatřeními 2. stupně. Zrakové postižení bylo identifikováno z celkového počtu žáků u 31 žáků, z toho u 1 žáka těžké, u 10 žáků středně těžké, u 19 žáků mírné. S podporou individuálního vzdělávacího plánu (dále IVP) se vzdělávalo 23 žáků.

Zájmové vzdělávání poskytuje škola ve dvou odděleních školní družiny (dále ŠD), které využívalo ke dni inspekce 27 účastníků. První oddělení s ranním a odpoledním provozem je situováno v prvním podlaží školní budovy, druhé oddělení jen s odpoledním provozem je umístěno v areálu školy mimo hlavní vchod společně se školním klubem a internátem. Vzdělávání zde probíhá podle Školního vzdělávacího programu společného pro školní družinu, školní klub a internát s motivačním názvem „Člověk se může stát člověkem pouze vychováním“ (dále ŠVP ŠD).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Organizační struktura školy je tvořena s ohledem na velikost a podmínky subjektu. Část kompetencí v řídicí, organizační a kontrolní činnosti přenesl ředitel školy na zástupkyni ředitele pro základní školu, řadu činností a jednání vykonávají společně. Pedagogický sbor základní školy tvoří 17 učitelů (včetně ředitele školy a jeho zástupkyně), školní psychologka, zdravotní sestra a pět asistentů pedagoga, ve školní družině dva vychovatelé.

V předložené koncepci pro rok 2018 ředitel školy zahrnuje mezi základní cíle zlepšování celkového klimatu školy se záměrem být příkladem pro formování mezilidských vztahů u žáků, rozvíjení spolupráce s rodiči žáků, rozvíjení osobnosti každého žáka, vytvoření předpokladů pro další vzdělání. Zdůrazňuje záměry prosazovat při vlastním organizování osobní zodpovědnost a zainteresovanost, autoritu vycházející z profesionálních a osobních kvalit s uplatňováním různých forem komunikace a výměnou informací, rad a názorů, zvyšovat aktivitu pracovníků při zlepšování práce školy, posilovat pocit sounáležitosti se školou. V rámci kontrolní činnosti objektivně hodnotit práci zaměstnanců a výsledky

vzdělávání nebo rozvíjet a podporovat mimotřídní a zájmovou činnost jako přirozenou součást výchovně vzdělávacího procesu s organizováním akcí kulturního, společenského a sportovního charakteru. Řada těchto koncepčních záměrů však nebyla doposud prováděna potřebnými kroky k jejich naplnění. Stanovené cíle jsou konkrétní, ověřitelné a vyhodnotitelné, nejsou však systémově začleněny do řídicích procesů. U většiny realizovaných činností a postupů směřujících k naplnění stanovených cílů chybí analýza a vyhodnocení jejich účinnosti, případně opatření pro zlepšení.

Při inspekční činnosti byla atmosféra ve škole poznamenána nejistotou, obavami, nedůvěrou zaměstnanců k řediteli školy s dopadem na interpersonální vztahy uvnitř školy i směrem k zákonným zástupcům žáků. Část pedagogických pracovníků při rozhovorech se školními inspektory deklarovala ztrátu motivace ke své práci, a to z důvodu ředitelem školy uplatňovaného direktivního způsobu řízení a nejasně nastavených komunikačních strategií. Současně vyslovila názor, že novým stylem vedení zaměstnanců došlo ke zhoršení podmínek pro vzdělávání žáků. Zástupkyně ředitele školy byla převážnou většinou pedagogických pracovníků při neformálních rozhovorech označena jako pozitivně působící člen vedení a prostředník mezi pedagogy a ředitelem školy. Z hodnocení školního klimatu ve vztahu k vedení školy v dotaznících České školní inspekce, které vyplňovali učitelé školy v době inspekční činnosti (zpracováno 15 dotazníků), vyplývá rozdílné vnímání klimatu ředitelem školy a pedagogy, kdy např. na tvrzení: „Učitelé mohou bez obav rozporovat kroky vedení, pokud s nimi nesouhlasí“ odpovědělo spíše ne 26, 7 % pedagogů a rozhodně ne 46, 7 % pedagogů, zatímco ředitel školy odpověděl rozhodně ano. V tvrzení „Učitelé navrhuji vedení školy možné změny vedoucí ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu“ uvedlo 40 % spíše ne a 20 % rozhodně ne. Podobně se vyjadřovali pedagogové při individuálních rozhovorech se školními inspektory. Ve sledovaném období škola neprováděla žádné interní monitorování klimatu směřující k pedagogickým pracovníkům a žákům ani dotazníkové šetření zjišťující postoje a názory zákonných zástupců žáků. Klima školy tak není vedením školy cíleně sledováno, škola nemá zpětnou vazbu o úrovni a kvalitě poskytovaného vzdělávání z pohledu všech účastníků vzdělávání.

Základní škola je řízena operativně, nikoliv koncepčně. Převažuje krátkodobé plánování s nejasně nastavenými komunikačními mechanismy a neprokazatelnou informovaností pedagogů a zákonných zástupců žáků o realizovaných změnách a jejich důvodech, jako např. o pozastavení zájmové činnosti u v minulosti realizovaných sportovních kroužků nebo keramiky, jasných informací o provozní době školní družiny s možností přesunu účastníků v pozdějších odpoledních hodinách do internátu, pravidlech vstupu zákonných zástupců do budovy školy nebo vjezdu zákonných zástupců žáků s tělesným postižením do areálu školy. To se projevilo jejich nespokojeností a podáním podnětů směřujících rovněž k nekorektním způsobům komunikace ředitele školy nebo snížení frekvence akcí obohacujících vzdělávání se společenským nebo kulturním zaměřením. Přestože jednou z priorit koncepce rozvoje školy je intenzivní spolupráce s rodiči s poskytováním základních a objektivních informací o škole a studijních výsledcích žáků, zajišťuje informační systém směrem k zákonným zástupcům pouze nezbytnou úroveň. Většina jednání se zákonnými zástupci žáků se odehrává v rámci třídních schůzek, které se soustředí zejména na řešení provozních a organizačních záležitostí, částečně na individuální hodnocení chování a klasifikaci žáků. Zákonní zástupci jsou zde seznamováni s pravidly a pokyny, není jim však poskytnut dostatek prostoru k vyjádření jejich připomínek či námitek k výchovně vzdělávací činnosti školy, což vyplývá i z jednotných záznamů z třídních schůzek. Individuální konzultace poskytují spíše neformálně třídní učitelé, v případě potřeby také školní psycholožka.

Koncepční záměry se nepromítají do stěžejních dokumentů školy, které vedení školy neuvádí do souladu v návaznosti na měnící se podmínky a potřeby jednotlivců i celé organizace. Nabídka zájmových sportovních kroužků pro žáky školy je stále součástí ŠVP ZV (vydaného v roce 2007). Ty byly v aktuálním školním roce z organizačních důvodů, nevyjasněnosti jejich financování i následkem změny pracovní náplně dříve vedoucího vychovatele, pozastaveny. Stejná nabídka volnočasových aktivit je deklarována i v ŠVP ŠD (vydaném v roce 2018). ŠVP ZV je průběžně aktualizován několika dodatky, v současnosti však obsahuje již neaktuální údaje, působí nepřehledně pro všechny účastníky vzdělávání. Školní řád z roku 2016 sice obsahuje všechny požadované náležitosti dané platnými právními předpisy, ale zpracování podmínek k výkonu práv a povinností zákonných zástupců žáků, podrobností o pravidlech vzájemných vztahů se zaměstnanci ve škole nebo podmínek k zajištění bezpečnosti žáků nebylo využito např. pro zpřehlednění nevyjasněných pravidel při vstupu a vjezdu zákonných zástupců žáků do budovy a areálu školy. Provoz školní družiny je v platném školním řádu stanoven do 16. 00 hodin s nutností vyzvednout žáky do 15.50 hodin bez uvedení možností v případě jejich delšího odpoledního pobytu v návaznosti na provoz internátu. Rozdílné informace o provozu ŠD byly uvedeny na webových stránkách školy, které uvádějí provoz ŠD do 16.30 hodin, v pátek do 16. hodin, zatímco v ŠVP ŠD je uveden provoz ŠD do 18.00 hodin. Na webových stránkách poskytovala škola také další neaktuální informace.

Nedostatečná kontrolní činnost vedení školy umožnila pokračování vzdělávání osmi žáků, u nichž nebyly v současné době speciální vzdělávací potřeby identifikovány. U šesti z nich byly jejich obtíže v průběhu vzdělávání odstraněny (např. vady řeči, zrakové postižení), u dvou žáků se jednalo o intaktní sourozence žáků se SVP. Pro přijetí těchto dvou žáků do ZŠ nebyl dle platných právních předpisů důvod a měla být zvolena jiná možnost jejich vzdělávání.

Předávání informací mezi zaměstnanci probíhá na pravidelných jednáních pedagogické rady a formou osobního kontaktu. Část pravomocí v této oblasti je přenesena na metodické orgány a školní poradenské pracoviště, které spolupracuje s odborníky ze speciálně pedagogického centra (dále SPC), jež je součástí subjektu. V průběhu inspekční činnosti vyplynulo, že uplatňované kontrolní mechanismy směřují zejména k organizačnímu zajištění chodu školy, ale nejsou zcela funkční v oblasti realizovaného vzdělávacího procesu. Z předložených hospitačních záznamů ředitele školy i jeho zástupkyně a rozboru inspekčních hospitací je zřejmé, že tato část kontrolní činnosti školy je pouze formální, nevyplývají z ní objektivní informace o průběhu vzdělávání, efektivitě a analýze užívaných metod a prostředků při vzdělávání. Vedení školy se systematicky nezabývá metodickou podporou směřující ke zkvalitnění výuky, nejsou přijímána opatření pro zlepšování úrovně poskytovaného vzdělávání. Rovněž vzájemné hospitace učitelů neslouží ke vzájemné inspiraci pedagogů v oblasti uplatňovaných metod a forem ve výuce, poznatky z nich nejsou námětem k širší pedagogické diskuzi např. v rámci aktivit metodických orgánů, v jejichž náplni jsou zmiňovány. Náležitá pozornost není věnována metodickému vedení asistentů pedagoga a jejich spolupráci s učiteli, což se projevilo v průběhu části vzdělávání. Z hodnocení hospitací ve třídách, kde asistenti pedagoga pracují, nevyplývá posuzování kvality jejich spolupráce a interakce s pedagogy při vzdělávání. Nastavený přístup se v ZŠ odráží rovněž v nesystematické podpoře profesního růstu pedagogů s malou návazností na potřeby a specifika školy. Vedení školy si neověřuje uplatňování nabytých poznatků ze vzdělávacích seminářů při výuce.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Naplnování cílů základního vzdělávání a rozvoj osobnosti žáků byly sledovány v 1. až 9. ročníku na základě školou realizovaného ŠVP ZV. V něm jsou deklarované strategie školy postaveny především na rovnoměrném rozvíjení všech kompetencí se zaměřením na řešení různých praktických situací, podpoře netradičních způsobů řešení problémů, logického myšlení, samostatnosti, tvořivosti, na přípravu k samostatnému praktickému životu a na práci s chybou. Ve vzdělávacím programu je rovněž kladen důraz na využívání široké a pestré nabídky metod a forem práce, včetně vytváření podmínek pro práci ve skupinách i dvojicích, směřujících k umožnění zvládnutí učiva všem žákům s ohledem na jejich individuální zvláštnosti a s akcentem na vytvoření podnětného a bezpečného prostředí.

Obsahově a časově probíhalo vzdělávání ve všech třídách podle ŠVP ZV, ne vždy však byly školou deklarované výchovné a vzdělávací strategie na úrovni jednotlivých vyučovacích předmětů vhodně uplatňovány. Ve sledované výuce výrazně převládalo frontální řízení vyučovacího procesu s dominantní rolí učitelů a s upřednostňováním výkladu učiva v kombinaci se samostatnou prací žáků. Prvky skupinové či kooperativní výuky, které by vedly žáky k rozvoji spolupráce, interakce a sociálních kompetencí se vyskytovaly sporadicky. Převládající frontální způsob výuky vedl k monotónnosti, malé dynamice vyučovacích hodin a v důsledku toho ke snížení pozornosti i zájmu některých žáků.

Ve velké části hospitovaných vyučovacích hodin scházelo uplatňování individualizace výuky (respektování osobního tempa, aktuálních učebních dovedností a schopností žáků, podpora jejich nadání, vlastní iniciativy, dostatečný prostor pro relaxaci). Během výuky nebyla využita vhodná diferenciacce učiva, vyučující poskytovali zpětnou vazbu žákům více sumativně se zaměřením na hodnocení okamžitých projevů a výsledků. Následná kontrola plnění zadaných úkolů byla formální, bez účelného vyhodnocování a poskytování účinné, konkrétní a adresné zpětné vazby žákům. Individuální kontrola a povzbuzení byly zastoupeny výjimečně. Ojedinele vyjadřovali učitelé důvěru v žakovy schopnosti, podněcovali je ústním povzbuzením. Ve stavbě vyučovacích hodin chyběl dostatečný prostor pro motivaci, seznámení s cílem a průběhem vyučovací hodiny i pro její závěrečné shrnutí. Vyučující při plánování výuky preferovali zejména rozvoj vědomostní, případně dovednostní složky vzdělávacích cílů. Činnosti vedoucí k formování postojů zařazovali v malé míře. Sebehodnocení a vzájemné žakovské hodnocení bylo zaznamenáno výjimečně. Ojedinele, zejména při výuce na 1. stupni, byly využity aktivizující metody práce, prvky dramaturgie nebo diferenciacce dle individuálních potřeb žáků vycházejících zejména z rozdílných výstupů žáků s mentálním postižením. Žák s mimořádným nadáním a poruchou chování byl vzhledem ke specifikům jeho speciálních vzdělávacích potřeb často nevhodně usměřňován, výuka pro něj nebyla vždy dostatečně podnětná. Zaznamenána byla i profesně nevhodná a nepatřičná písemná komunikace pedagoga se zákonným zástupcem žáka.

Pozitivně se při vzdělávacím procesu projeví dlouhodobé zkušenosti školy s péčí o žáky s různým stupněm zrakového postižení, a to zejména využíváním doporučených kompenzačních pomůcek a prostředků při jejich vzdělávání. Byla využita např. hmatová kompenzace zrakového deficitu pomocí počítání předmětů za slovního doprovodu vyučující, běžně také optické pomůcky, sklopné desky stolů s dostatečným prostorem pro odkládání věcí, psací potřeby s výraznou konturou a širší stopou, sešity se zvětšenými řádky a jejich kontrastní a širší stopou, kontrastní podložky. Práce do blízka byla přizpůsobena dle individuálních potřeb jednotlivých žáků. Usazení těchto žáků ve třídě odpovídalo stupni a závažnosti jejich zrakového postižení. Zřejmá byla bezprostřední odborná podpora specialistů ze speciálně pedagogického centra působícího v rámci subjektu. Specifické

potřeby těchto žáků rozvíjí také individuální tyflopédická péče zaměřená na rozvoj zrakového vnímání a rozvoj kompenzačních funkcí ostatních smyslů. V prostorách školy se nacházejí vodící linie na podlaze, schody jsou zvýrazněny kontrastní barvou, učebny jsou opatřeny popisky v Braillově písmu. Světelné podmínky byly odpovídající pro zachování zrakové hygieny, třídy jsou laděny do pastelových barev, nábytek nepohlcuje světlo a jeho matný povrch není oslňující. Správně byly využity matné zelené tabule se žlutými křídami, případně bílé tabule s barevnými fixy. Celkově kvalitu výchovně vzdělávacího procesu snižuje nedostatek a stísněnost prostoru v malých učebnách. Přestože samotné školní prostory skýtají řadu příležitostí, jak prostředí zlepšit (např. využitím volného a světlého místa na chodbách, volných učeben), pedagogové této možnosti nevyužívají.

V podstatné části vyučovacích hodin pracovali žáci převážně na stejných úkolech se stejnou mírou obtížnosti, využívání předtištěných, upravených nebo zjednodušených textů a škály podpůrných pomůcek dle spektra SVP žáků bylo zaznamenáno v menší míře. Efektivitu výuky snižovalo minimální využívání názorných didaktických pomůcek včetně dostupné projekční a interaktivní techniky. Její využití bylo zaznamenáno pouze okrajově při vyučování na 2. stupni ZŠ a při individuální práci se žákyní při poskytování speciálně pedagogické péče. Ve sledované výuce anglického jazyka probíhala komunikace převážně ve vyučovaném cizím jazyce, byly rozvíjeny komunikativní kompetence a kompetence k učení, během rozhovorů bylo posilováno prosociální chování žáků. Důraz byl vhodně kladen na postupné zdokonalování v poslechu, ve čtení s porozuměním a v ústním projevu s uplatněním dialogu mezi žáky.

Spolupráce pedagogů s asistenty pedagoga probíhala na rozdílné úrovni. Efektivněji se projevila při podpoře žáků se zrakovým postižením a jejich práci s kompenzačními pomůckami (pomoc při práci se stolní kamerovou lupou v kontrastním a zvětšeném prostředí), občas byla jejich role jen podpůrná při sebeobsluze a přesunech žáků v rámci třídy a školy. V části vyučovacích hodin byla i zcela pasivní, což vyplývalo z nastavené organizace vyučovacích hodin bez aktivního zapojení žáků, např. využíváním flexibilních skupin, plnění různě obtížných úkolů apod. Poskytování intenzivní podpory asistentkou pedagoga se dařilo v případě jedné žákyně na 1. stupni ZŠ, a to s ohledem na stupeň a míru podpůrných opatření, v souladu s doporučením školského poradenského zařízení. Ta byla vzdělávána v oddělené místnosti vedle kmenové třídy. Asistentka pedagoga pracovala s žákyní s velkou trpělivostí, výuku přizpůsobovala jejímu osobnímu tempu, potřebám a schopnostem s využitím názorných pomůcek, z nichž mnohé kreativně vytvořila sama nebo ve spolupráci s třídní učitelkou.

Zdařilá byla i další individuální práce s žáky, např. při vyučovacích hodinách poskytované speciálně pedagogické péče, individuální logopedické péče nebo při výuce hry na hudební nástroje, která podporuje hudební nadání žáků a je realizována v rámci nepovinných vyučovacích předmětů. V aktuálním školním roce se hře na hudební nástroje věnuje více než 40 žáků, dosažené dovednosti pravidelně prezentují v rámci školních přehlídek.

Při sledovaných činnostech zájmového vzdělávání ve školní družině měli účastníci možnost se věnovat spontánním, sportovním aktivitám, odpočinku a relaxaci s patřičnou dobou pobytu venku na školní zahradě, školním hřišti nebo vycházkami do okolí. Pohybové dovedností rozvíjejí účastníci zájmového vzdělávání také v tělocvičně školy. Převažovala pestrá nabídka činností, rozvíjeny byly sociální, manipulační dovednosti i smyslové vnímání. Některým účastníkům vhodně poskytovala při odpoledním provozu podporu asistentka pedagoga. V průběhu všech činností převažovala klidná a příjemná atmosféra. Z důvodu optimalizace provozu je činnost obou oddělení školní družiny a školního klubu v okrajových částech dne spojována. Po ukončení provozu školní družiny umožňuje vedení

školy děle setrvávajícím účastníkům zapsaným k zájmovému vzdělávání přesun za doprovodu vychovatelky do internátu, o čemž však nebyli všichni zákonní zástupci prokazatelně informováni.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola má vytvořen standardní systém zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání, jehož prostřednictvím poskytuje žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogům zpětnou vazbu o úrovni zvládnutí požadovaných výstupů daných ŠVP ZV, případně upravených výstupů vyplývajících z IVP žáků. V rámci vlastního zjišťování využívají pedagogové obvyklé nástroje (ústní zkoušení, testy, krátké prověrky, písemné práce většího rozsahu apod.), systémová analýza včetně návrhů na eliminaci nedostatků však chybí. Škola se zaměřuje zejména na hodnocení žáků běžnými způsoby klasifikačním stupněm, u mladších žáků i motivačními razítky. Rozšířené formy hodnocení jako stručné nebo rozšířené slovní hodnocení nebo jejich kombinaci neuplatňuje, přestože např. využívá žákovské knížky, v nichž je prostor pro čtvrtletní slovní hodnocení. Nedostatečná pozornost je věnována formativnímu hodnocení ke sledování individuálních pokroků každého žáka, mapování dosažených učebních dovedností a individuálních schopností žáka např. formou žákovského portfolia. Dodržování nastavených pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání je nedůsledné. Informace v žákovských knížkách nebyly vždy v souladu s uplatňovanými pravidly hodnocení výsledků vzdělávání, chyběla např. klasifikace ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova za 1. čtvrtletí školního roku na 2. stupni ZŠ. V rozporu s uvedenými pravidly hodnocení využívají pedagogové při hodnocení žáků symboly minus, hvězda, podtržítka. Tyto nedostatky svědčí o nedůsledné kontrole vedení školy.

Na jednáních pedagogické rady i při činnosti metodických orgánů jsou výsledky vzdělávání žáků převážně konstatovány, nevyplývá z nich analýza výsledků vzdělávání. Chybí sebereflexe vyučujících, předávání poznatků a z nich vyplývající opatření ke zlepšení výsledků vzdělávání žáků. V menší míře je řešen samotný vzdělávací proces. Škola se cíleně nezabývá rozvojem motivačních složek vyučovacích hodin, patrně nebylo vyhodnocování hospitační činnosti vedením školy a z něj vyplývající opatření, chybí zobecnění výsledků kontrolní činnosti jako zdroj inspirace a poučení pro ostatní pedagogy nebo otevřená diskuse pedagogů. Záznamy z jednání dokládají omezenou míru udělování výchovných opatření motivačního charakteru. Výsledky vzdělávání zveřejňuje škola ve výročních zprávách.

Součástí výchovně vzdělávacího procesu je činnost školního poradenského pracoviště (dále ŠPP), na jehož činnosti se podílí kromě výchovné poradkyně a metodičky prevence také školní psycholožka (s polovičním úvazkem v ZŠ a polovičním úvazkem v SPC). Tato oblast je postavena zejména na individuálních aktivitách jednotlivých pracovníků. Funkční složkou činnosti ŠPP je prevence rizikových jevů, která prolíná celým vzdělávacím procesem, pro žáky je pořádána řada zážitkových a výukových programů zaměřených na prevenci nežádoucího chování a návyků, zdravý životní styl apod. ŠPP spolupracuje s třídními učiteli, v případě potřeby provádí analýzu situace ve třídě. V minulém školním roce společně úspěšně řešili narušující chování žáka a složitou situaci v jednom z třídních kolektivů s negativními dopady na vzdělávací proces. Preventivní program školy je pravidelně vyhodnocován, v případě potřeby jsou navrženy konkrétní způsoby realizace prevence. Dílčím negativem v podpoře žádoucího chování žáků v aktuálním školním roce je pozastavení zájmové činnosti (sportovní kroužky a kroužek keramiky), což snižuje možnosti jejich volnočasového vyžití. Náhradní aktivity jim škola nenabídla. Menší pozornost věnovala škola rozvíjení základních kulturně společenských návyků a postojů prostřednictvím aktivní účasti na akcích společenského nebo kulturního zaměření.

Školní psychologka poskytuje zejména individualizovanou péči žákům, např. formou náviku různých dovedností nebo konzultací výchovně vzdělávacích problémů žáků s pedagogy a jejich zákonnými zástupci. Zprostředkovává rovněž kontakty se školskými poradenskými zařízeními. Ovlivňování a vyhodnocování klimatu školy, např. prostřednictvím sbližování názorů účastníků vzdělávání, intervizí, iniciativy nebo pomoci při realizaci dotazníkových šetření, se nevěnuje. Výchovná poradkyně koordinuje systém podpory žáků, zajišťuje informovanost všech pedagogických pracovníků, spolupracuje při řešení výchovných a výukových problémů žáků. Péče není systematizovaná a komplexní, nastavená a realizovaná podpůrná opatření nejsou průběžně analyzována tak, aby bylo jasně zřejmé, jak je nastavená péče ve výuce účinná, z čeho vychází a na co navazuje. Individuálně vzdělávací plány jsou vyhodnocovány jedenkrát ročně ve zprávě pro školské poradenské zařízení, průběžnou evaluaci ve spolupráci všech, kteří se na jeho tvorbě podílejí, škola opomíjí. Jasně stanovení kompetencí a povinností v oblasti řízení vzdělávacího procesu žáků se SVP je méně zřejmé. Vzájemná spolupráce, a to i v rámci činnosti metodických orgánů, je spíše intuitivní a založená téměř výhradně na individuálních konzultacích bez přesahu k realizaci ve vzdělávacím procesu.

Závěry

Vývoj školy

- V posledních dvou školních letech převzal řízení školy nový ředitel školy; významnou změnou je vytvoření rozsáhlého subjektu s několika místy poskytovaného vzdělávání, který vznikl postupným sloučením tří příspěvkových organizací.

Silné stránky

- Dlouhodobá tradice, předávané zkušenosti, spolupráce s odborníky speciálně pedagogického centra v rámci subjektu se odráží v odpovídající péči o žáky se zrakovým postižením včetně využívání doporučených kompenzačních pomůcek při výuce.
- Významně je podporováno hudební nadání žáků formou individuální výuky hry na hudební nástroje a aktivní prezentací hudebních dovedností v rámci školních přehlídek.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Většina koncepčních záměrů ředitele školy nebyla doposud provázena potřebnými kroky k jejich naplnění.
- Po nástupu do vedení školy nepřistoupil ředitel školy k aktualizaci stěžejních dokumentů školy v návaznosti na současnou situaci, potřeby, změny a opatření v činnosti školy. Nízká je také míra sdílení dokumentů všemi aktéry vzdělávání a jejich omezené možnosti participace na chodu školy.
- Klima školy ve vztahu k pedagogům i zákonným zástupcům je důsledkem direktivního způsobu řízení a nejasně nastavených komunikačních strategií s neprokazatelnou informovaností všech účastníků vzdělávání narušeno.

- Ve sledovaném období škola neprováděla žádné interní monitorování klimatu směřující k pedagogickým pracovníkům a žákům ani dotazníkové šetření zjišťující postoje a názory zákonných zástupců žáků.
- Kontrolní a hospitační činnost vedení školy má formální charakter, nevede k identifikaci silných a slabých stránek vzdělávacího procesu, jeho zkvalitňování a účinné zpětné vazbě o průběhu vzdělávání.
- Ve výuce jsou v malé míře využívány pestré metody a formy práce, názornost a didaktická technika v souladu s moderními trendy ve vzdělávání. Nejsou vytvářeny zcela příznivé podmínky pro činnostní učení žáků, práci ve skupinách a rozvoj jejich kritického myšlení.
- Frontální způsob práce, který je ve třídách většinou praktikován, neumožňuje i přes nízký počet žáků ve třídách zcela efektivně naplňovat jejich speciální vzdělávací potřeby.
- Podpora asistentů pedagoga je nevyrovnaná v rámci jejich metodického vedení pedagogy, třídními učiteli, pracovníky školního poradenského pracoviště, metodickými orgány školy a vedením školy, což se projevuje v různé míře úrovně podpory žáků s příznými podpůrnými opatřeními v průběhu vzdělávání a úrovně spolupráce s pedagogy.
- Ve výuce převažuje sumativní hodnocení bez průběžného vyhodnocování individuálních pokroků žáků. Zpětná vazba o úrovni poskytovaného vzdělávání je minimální, získané informace jsou zpracovávány bez souvislostí a vazby na individuální podporu žáků.
- Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků je využíváno ojediněle.
- Přístup k organizování profesního rozvoje pedagogických pracovníků je nesystémový s malou návazností na aktuální potřeby a specifika školy bez účelného předávání poznatků v rámci pedagogické diskuze a ověřování nabytých poznatků v praxi.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nastavit přijatelné komunikační strategie pro všechny účastníky vzdělávání s prokazatelnou včasnou informovaností o všech částech výchovně vzdělávacího procesu.
- Zaměřit se na systematické naplňování koncepčních strategií rozvoje školy s identifikací podmínek potřebných pro jejich dosažení včetně čtenějšího komplexního i dílčího vyhodnocování a umožnit pedagogickým pracovníkům sdílení strategických dokumentů školy.
- Aktualizovat stěžejní dokumenty školy a webové stránky s návazností na současné podmínky za účelem sdílení dokumentů školy zákonnými zástupci a širokou veřejností. Objasnit a sjednotit poskytované informace týkající se např. provozní doby školní družiny, nabídky zájmových útvarů nebo přístupu zákonných zástupců do areálu a budovy školy.
- Důsledně informovat zákonné zástupce žáků o aktivitách školy a vzhledem k rozporným postojům části zákonných zástupců je přizvat ve větší míře ke spolupráci, evidovat jejich názory a na získané podněty aktivně reagovat.

- Monitorovat klima školy využíváním zpětné vazby od všech účastníků vzdělávání ke zkvalitňování vzájemné komunikace a prohlubování oboustranné důvěry i otevřenosti a ochotě vzájemně spolupracovat na partnerské úrovni.
- Provádět důslednou a pravidelnou kontrolní činnost všech součástí školy, ke zjištěným skutečnostem přijímat účinná opatření.
- Pravidelnou hospitační činností zjišťovat a vyhodnocovat kvalitu poskytovaného vzdělávání se zaměřením na účelnou organizaci vyučovacích hodin, využívání pestrých metod a forem práce, didaktické techniky a pomůcek.
- Při jednáních pedagogické rady, aktivitách metodických orgánů i školního poradenského pracoviště se cíleně zaměřit na uplatňování deklarovaných strategií školy při pedagogickém procesu a individuální podporu žáků.
- Věnovat systematickou pozornost metodickému vedení, účinné a aktivní spolupráci s asistenty pedagoga ze strany všech zodpovědných pedagogických pracovníků školy.
- Cíleně využívat podnětné výukové strategie za účelem uspokojení různých potřeb žáků se zřetelem na uplatňování individuálního a diferencovaného přístupu s využitím formativního a motivačního hodnocení.
- Zvýšit důraz na kontrolu dodržování školou nastavených pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Využívat i formativní způsoby hodnocení.
- Vést žáky k elementární sebereflexi a sebehodnocení, jež podpoří jejich sebedůvěru, chuť samostatně tvořit, učit se a poznávat. Věnovat větší prostor vzájemnému vrstevnickému hodnocení žáků v návaznosti např. na práci ve flexibilních skupinách a kooperativní aktivity.
- Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zpracovávat na základě aktuálních potřeb školy vyhodnocených v průběhu kontrolní činnosti, popř. vytvořit konkrétní plány profesního rozvoje pedagogických pracovníků.
- Profesní kompetence pedagogických pracovníků podpořit také realizací cílených vzájemných hospitací za účelem záměrné odborné zpětné vazby, kolegiálního hodnocení, sdílení získaných poznatků.
- Obohacovat vzdělávací proces s cílem rozvíjení klíčových kompetencí žáků účelnými akcemi společenského a kulturního charakteru.
- Evaluaci výsledků vzdělávání žáků a poradenské služby školy směřovat k podpoře jednotlivců v širokém spektru speciálních vzdělávacích potřeb směrem k jejich aktuálním individuálním potřebám, učebním dovednostem a schopnostem, s důslednou vazbou na doporučení školských poradenských zařízení. Přijímat průběžná účinná opatření při jejich vzdělávání.
- Nové žáky přijímat pouze v souladu s platnými právními předpisy. U žáků bez priznaných podpůrných opatření a žáků s nižšími stupni podpůrných opatření aktivně vyhledávat možnosti vzdělávání ve školách hlavního vzdělávacího proudu.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 21. 11. 2018
2. Zřizovací listina, Střední škola, Základní škola a mateřská škola prof. V. Vejdovského Olomouc - Hejčín, čj. KUOK 80760/2018, ze dne 24. 7. 2018
3. Jmenovací dekret ředitele školy, ze dne 1. 8. 2017
4. Koncepce rozvoje školy zpracovaná ředitelem školy, ze dne 1. 9. 2018
5. Koncepce ZŠ prof. V. Vejdovského, Olomouc – Hejčín, ze dne 1. 10. 2018 (zpracovaná zástupkyní ředitele školy)
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání: ZŠ prof. V. Vejdovského, čj. 321/2007, s účinností od 1. 9. 2007 včetně dodatků 1 až 7, poslední s účinností od 1. 9. 2018
7. Školní vzdělávací program pro školní družinu, školní klub a internát, s účinností od 1. 9. 2018
8. Vnitřní řád školní družiny (příloha č. 6.11 Organizačního řádu pro školní rok 2018/2019), s účinností od 1. 9. 2018
9. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2016/2017, schválená Školskou radou dne 10. 10. 2017 a za školní rok 2017/2018, schválená školskou radou dne 2. 10. 2018
10. Výkaz o základní škole, podle stavu k 30. 9. 2017
11. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní rok 2018/2019
12. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2018/2019
13. Vnitřní předpis k podávání podnětů, stížností a oznámení, č. 7/2018, čj. SZMO/100/18, s platností od 1. 9. 2018
14. Školní řád (vnitřní předpis č. 5/2016), SZMO/346/16), s platností od 8. 3. 2016 a účinností od 1. 4. 2016
15. Školní matrika v elektronické podobě, školní rok 2018/2019
16. Seznam žáků s doporučením školského poradenského zařízení dle podpůrných opatření, stav k datu 31. 10. 2018
17. Seznam žáků vzdělávaných s oporou individuálně vzdělávacího plánu dle § 18, školní rok 2018/2019
18. Seznam žáků bez doporučení školského poradenského zařízení k 31. 10. 2018
19. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vedená k termínu inspekční činnosti

20. Hospitační záznamy ředitele školy a zástupkyně ředitele školy, školní rok 2018/2019
21. Záznamy z jednání metodických orgánů a školního poradenského pracoviště, školní rok 2018/2019
22. Dokumentace vedená výchovnou poradkyní, vedená k termínu inspekční činnosti
23. Dokumentace vedená metodičkou prevence, vedená k termínu inspekční činnosti
24. Dokumentace vedená školní psycholožkou, vedená k termínu inspekční činnosti
25. Plán práce po měsících, školní rok 2018/2019
26. Slavnostní ukončení školního roku 2017/2018 (záznam zástupkyně ředitele školy)
27. Závěrečné písemné práce z českého jazyka, matematiky (namátkový výběr), školní rok 2018/2019
28. Zápis z schůzek metodického sdružení, školní rok 2018/2019
29. Třídní knihy, školní rok 2018/2019
30. Záznamy z předmětu speciálně pedagogické péče, školní rok 2018/2019
31. Žákovské knížky, školní rok 2018/2019, namátkový výběr
32. Rozvrhy tříd, rozvrhy pedagogů a asistentů pedagoga, školní rok 2018/2019
33. Přehled pedagogických pracovníků s uvedením dosaženého vzdělání, k 1. 9. 2018
34. Zápis z jednání vedený inspekčním týmem s vedením školy, ze dne 4. 12. 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Zonna Bařínková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Zonna Bařínková v. r.

Mgr. Ondřej Havlíček, školní inspektor

Ondřej Havlíček v. r.

Mgr. Jitka Zavadilová, školní inspektorka

Jitka Zavadilová v. r.

Mgr. Lucie Flekačová, odbornice v oboru tyflopedie

Lucie Flekačová v. r.

V Olomouci 11. 1. 2018

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PaedDr. Mgr. Dan Blaha, ředitel školy

Dan Blaha v. r.

V Olomouci 14. 1. 2019